

Suvestinė redakcija nuo 2012-01-01 iki 2013-11-08

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [102-2049](#), i. k. 0941010ISTA000I-722

Nauja redakcija nuo 2004-01-07:

Nr. [IX-1895](#), 2003-12-16, Žin. 2004, Nr. 4-24 (2004-01-07), i. k. 1031010ISTA0IX-1895

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ
Į S T A T Y M A S**

1994 m. gruodžio 21 d. Nr. I-722
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas reglamentuoja valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių steigimą, valdymą, veiklą, reorganizavimą, pertvarkymą ir likvidavimą.
2. Kai šio Įstatymo nuostatos taikomos ir valstybės įmonei, ir savivaldybės įmonei, vartojamas žodis „įmonė“.

2 straipsnis. Valstybės įmonės ir savivaldybės įmonės samprata

1. Valstybės įmonė yra iš valstybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka valstybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei ir jai perduotą ir jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise.
2. Savivaldybės įmonė yra iš savivaldybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka savivaldybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso savivaldybei ir jai perduotą ir jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise.
3. Valstybės įmonės ir savivaldybės įmonės tikslas – teikti viešąsias paslaugas, gaminti produkciją ir vykdyti kitą veiklą siekiant tenkinti viešuosius interesus.
4. Įmonė yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo.
5. Valstybės įmonės pavadinime turi būti jos teisinę formą nusakantys žodžiai „valstybės įmonė“ arba šių žodžių santrumpa „VĮ“. Savivaldybės įmonės pavadinime turi būti jos teisinę formą nusakantys žodžiai „savivaldybės įmonė“ arba šių žodžių santrumpa „SĮ“.
6. Įmonė privalo turėti bent vieną sąskaitą banke.
7. Įmonės buveinė turi būti Lietuvos Respublikoje.
8. Įmonė savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, šiuo Įstatymu, kitais teisės aktais bei savo įstatais.

3 straipsnis. Įmonės teisės ir pareigos

1. Įmonė gali turėti ir įgyti tik tokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja įmonės įstatams ir jos veiklos tikslams.
2. Įmonė įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per įmonės vadovą. Įmonė negali įgyti civilinių teisių ir pareigų per įmonės savininką ar įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.
3. Įmonei draudžiama būti kitų juridinių asmenų dalyve.
4. Savo prievolių įvykdymui užtikrinti įmonė gali įkeisti ilgalaikį materialųjį turtą, išskyrus turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

5. Įmonė gali nustatyti savo produkcijos bei teikiamų paslaugų kainas ir tarifus, išskyrus atvejus, kai juos įstatymų nustatyta tvarka nustato Vyriausybė, savivaldybės taryba ar kita įstatymų nustatyta institucija.

6. Įmonė turi teisę steigti filialus ir atstovybes Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėse.

7. Įmonės buveinėje turi būti saugomi dokumentai ir kita informacija apie įmonės turtą bei veiklą. Įmonės filialų ir atstovybių buveinėse turi būti saugomi dokumentai ir kita informacija apie šiems filialams bei atstovybėms perduotą turtą, taip pat informacija apie jų veiklą.

4 straipsnis. Įmonės savininkas

1. Valstybės įmonės savininkė yra valstybė. Valstybės įmonės savininko teises ir pareigas valstybė įgyvendina per Vyriausybę arba jos įgaliotą valstybės valdymo instituciją. Valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina viena valstybės valdymo institucija.

2. Savivaldybės įmonės savininkė yra savivaldybė. Savivaldybės įmonės savininko teises ir pareigas savivaldybė įgyvendina per savivaldybės valdymo instituciją.

3. Toliau šiame Įstatyme valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti Vyriausybė arba jos įgaliota valstybės valdymo institucija, taip pat savivaldybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti savivaldybės valdymo institucija vadinamos įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiomis institucijomis.

4. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija:

- 1) nustato įmonės veiklos strategiją;
- 2) tvirtina įmonės įstatus;
- 3) priima sprendimą pakeisti įmonės buveinę;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

4) skiria ir atšaukia įmonės vadovą, nustato darbo sutarties su įmonės vadovu sąlygas, įmonės vardu sudaro ir nutraukia darbo sutartį su įmonės vadovu, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus. Sprendimas dėl savivaldybės įmonės vadovo skyrimo ir atšaukimo gali būti priimamas tik savivaldybės tarybai pritarus;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

5) skiria ir atšaukia valdybos narius, jei sudaroma valdyba;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

6) tvirtina įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir pelno (nuostolių) paskirstymą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA00XI-1752

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

7) parenka audito įmonę;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

8) priima sprendimą reorganizuoti įmonę;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

9) priima sprendimą pertvarkyti įmonę, išskyrus šio Įstatymo nustatytas išimtis;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

10) priima sprendimus likviduoti įmonę ir atšaukti įmonės likvidavimą;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

11) paskiria ir atleidžia įmonės likvidatorių.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

5. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija sprendžia kitus šiame Įstatyme, kituose teisės aktuose ir įmonės įstatuose jos kompetencijai priskirtus klausimus.

6. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimai turi būti informinami raštu.

7. Kai šio straipsnio 4 dalies 3, 7 ir 9 punktuose nurodytiems sprendimams priimti šio Įstatymo nustatytais atvejais reikia Vyriausybės nutarimo arba savivaldybės tarybos sprendimo, taip pat kai šio straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytą sprendimą šio Įstatymo nustatytais atvejais priima Vyriausybė arba savivaldybės taryba, Vyriausybės nutarimų arba savivaldybės tarybos sprendimų projektus parengia įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, jeigu atitinkamai Vyriausybė arba savivaldybės taryba savo sprendimu tokią instituciją yra paskyrusi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, Žin., 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); Žin., 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

ANTRASIS SKIRSNIS ĮMONĖS STEIGIMAS IR REGISTRAVIMAS

5 straipsnis. Įmonės steigimo teisinis pagrindas

1. Valstybės įmonę nutarimu steigia Vyriausybė, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.
2. Savivaldybės įmonę sprendimu steigia savivaldybės taryba.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose teisės aktuose, kuriais steigiama įmonė, be kita ko, turi būti nurodyta:

- 1) įmonės pavadinimas ir buveinė;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

- 2) įmonės steigimo tikslas;
- 3) įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija;
- 4) įmonės savininko patikėjimo teise perduodamas turtas.
4. Teisės aktas, kuriuo steigiama įmonė, pateikiamas juridinių asmenų registrui kartu su kitais, teisės aktų nustatytais įmonei įregistruoti, dokumentais.
5. Įmonės steigimo išlaidos kompensuojamos iš įmonės lėšų.

6 straipsnis. Įmonės įstatai

1. Įstatai yra steigimo dokumentas, kuriuo įmonė vadovaujasi savo veikloje.
2. Įmonės įstatuose turi būti nurodyta:
 - 1) įmonės pavadinimas;
 - 2) įmonės teisinė forma;
 - 3) neteko galios nuo 2010-01-05;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

4) įmonės veiklos tikslai, kurie turi būti apibrėžti aiškiai ir išsamiai, nurodant įmonės veiklos sritis bei rūšis;

5) įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija ir jos kompetencija;

6) įmonės valdybos, jei ji sudaroma, kompetencija, valdybos sudarymo ir atšaukimo tvarka;

7) įmonės vadovo kompetencija, jo skyrimo bei atleidimo tvarka;

8) įmonės skelbimų ir pranešimų skelbimo tvarka, Lietuvos Respublikos dienraštis, kuriame bus skelbiama įmonės vieša informacija;

9) įmonės savininko patikėjimo teise įmonei perduoto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo tvarka ir sąlygos;

10) įmonės įstatų keitimo tvarka;

11) įmonės veiklos laikotarpis, jeigu jis yra ribotas.

3. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijos, valdybos, jei ji sudaroma, kompetencijos, sudarymo ir atšaukimo tvarkos, vadovo kompetencijos, jo skyrimo ir atšaukimo tvarkos ir įmonės įstatų keitimo tvarkos nurodyti nereikia, jeigu tai nesiskiria nuo šiaame Įstatyme nustatytųjų ir apie tai nurodoma pačiuose įstatuose. Įstatuose gali būti ir kitų nuostatų, neprieštaraujančių šiam ir kitiems įstatymams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

4. Steigiamos įmonės įstatus rengia ir tvirtina teisės akte, kuriuo steigama įmonė, nurodyta įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.

5. Pakeistus įmonės įstatus tvirtina įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.

6. Įstatatai tvirtinami įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovo arba jo įgalioto asmens parašu ir institucijos antspaudu, jeigu institucija antspaudą privalo turėti.

7. Steigiamos įmonės įstatatai pateikiami juridinių asmenų registrui. Steigiamos įmonės įstatatai netenka galios, jeigu jie nebuvo pateikti juridinių asmenų registrui per 6 mėnesius nuo įstatų patvirtinimo dienos.

8. Pakeisti įstatatai įsigalioja nuo jų įregistravimo juridinių asmenų registre. Tokiais atvejais kartu su teisės aktų nustatytais dokumentais juridinių asmenų registrui turi būti pateikti pakeisti įmonės įstatatai ir nurodyti jų pakeitimai.

7 straipsnis. Įmonės įregistravimas

1. Įmonė laikoma įsteigta ir gali pradėti veiklą nuo jos įregistravimo juridinių asmenų registre.

2. Įmonė įregistruojama po to, kai yra patvirtinti įmonės įstatatai, sudaryta valdyba (jeigu įstatuose nustatyta, kad ji sudaroma), įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu paskirtas įmonės vadovas ir juridinių asmenų registrui pateikti Civiliniame kodekse, šiame Įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodyti dokumentai.

8 straipsnis. Juridinių asmenų registro duomenys

1. Be Civilinio kodekso 2.66 straipsnyje išvardytų duomenų, juridinių asmenų registre nurodoma:

1) įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija;

2) duomenys apie valdybos pirmininką ir įmonės vadovo bei valdybos narių paskyrimo ir jų įgaliojimų pabaigos datas;

3) įmonės veiklos laikotarpis, jei jis yra ribotas;

4) duomenys apie likvidatorių, jo paskyrimo ir įgaliojimų pabaigos datas, likvidatoriaus įgaliojimai, išskyrus numatytus įstatymuose ar įmonės įstatuose.

2. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai priėmus sprendimą, kuriuo buvo pakeistas registro duomenis ar įstatatai, įmonės vadovas per įstatymų nustatytus terminus

juridinių asmenų registrai turi pateikti šį sprendimą patvirtinantį dokumentą ir kitus teisės aktų nustatytus dokumentus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, *Žin.*, 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

TREČIASIS SKIRSNIS ĮMONĖS VALDYMAS

9 straipsnis. Įmonės organai

1. Įmonės organai yra įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija ir vienasmenis valdymo organas – įmonės vadovas.
2. Įmonės įstatuose gali būti numatytas ir kolegialus įmonės valdymo organas – valdyba.
3. Įmonė įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per įmonės vadovą.
4. Įmonės vadovas ir valdybos nariai turi vengti situacijos, kad jų asmeniniai interesai prieštarautų ar galėtų prieštarauti įmonės interesams. Susidarius tokiai situacijai, valdybos narys ir įmonės vadovas per 10 dienų privalo apie tai raštu pranešti įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai.
5. Įmonės organai privalo veikti įmonės naudai, laikytis įstatymų bei kitų teisės aktų ir vadovautis įmonės įstatais. Įmonės organai neturi teisės priimti sprendimų ar atlikti kitų veiksmų, kurie akivaizdžiai viršija normalią gamybinę ūkinę riziką ar yra akivaizdžiai nuostolingi.

10 straipsnis. Valdyba

1. Valstybės įmonės valdybos nariais gali būti tik įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos valstybės tarnautojai ir įmonės vadovas. Savivaldybės įmonės valdybos nariais gali būti tik savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ir įmonės vadovas.
2. Valdyba:
 - 1) nustato įmonės struktūrą;
 - 2) pritaria įmonės darbuotojų apmokėjimo ir premijavimo taisyklėms;
 - 3) nustato įmonės veiklos rodiklius, jei šiuos rodiklius nustatyti įstatuose nėra priskirta įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai;
 - 4) pritaria įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio projektui bei įmonės paskirstytinojo pelno (nuostolių) paskirstymo projektui;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

- 5) tvirtina įmonės metinius turto įsigijimo ir skolinimosi planus;
- 6) vykdo kitas šiame Įstatyme ir įmonės įstatuose valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas.
3. Valdybos nariai veiklą pradeda nuo jų paskyrimo dienos.
4. Jeigu valdyba nesudaroma, šio straipsnio 2 dalies 1 ir 5 punktų nuostatos priskiriamos įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai.
5. Valdyba gali priimti sprendimus ir jos posėdis laikomas įvykusi, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė valdybos narių. Valdybos sprendimas yra priimtas, jeigu už jį balsavo daugiau kaip pusė posėdyje dalyvavusių valdybos narių. Valdybos nariais paskirti valstybės tarnautojai balsuoja pagal įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos duotą įgaliojimą.
6. Valdyba veikia pagal jos patvirtintą darbo reglamentą.
7. Už veiklą valdyboje jos nariams neatlyginama.

11 straipsnis. Įmonės vadovas

1. Įmonės vadovas pradeda eiti pareigas nuo paskyrimo į pareigas dienos. Kai įmonė steigama, įmonės vadovu paskirtas asmuo pradeda eiti įmonės vadovo pareigas nuo įmonės įregistravimo dienos.

2. Įmonės vadovas organizuoja įmonės veiklą ir veikia įmonės vardu esant santykiams su kitais asmenimis. Įmonės vadovas: priima į darbą ir atleidžia darbuotojus; sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis; tvirtina įmonės filialų ir atstovybių nuostatus; skiria bei atšaukia įmonės filialų ir atstovybių valdymo organus; turėdamas valdybos, o jeigu valdyba nesudaroma – įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos išankstinį pritarimą, nustato įmonėje taikomus turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodus ir normatyvus; parengia įmonės darbuotojų apmokėjimo ir premijavimo taisykles; teikia informaciją įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai apie įmonės veiklos prognozes ir planus, nurodydamas reikalingų investicijų ateinančiais finansiniais metais sumas, bei apie įvykius, turinčius esminės reikšmės įmonės veiklai. Jeigu įmonėje valdyba nesudaroma, įmonės vadovas atlieka ir valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas, išskyrus šio Įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytas išimtis.

3. Įmonės vadovas turi teisę vienvaldiškai sudaryti sandorius. Įmonės įstatuose gali būti nurodyti sandoriai, kuriems sudaryti būtina turėti valdybos, o jeigu valdyba nesudaroma – įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos išankstinį pritarimą.

4. Įmonės vadovu negali būti asmuo, kuriam įstatymų nustatyta tvarka atimta teisė eiti tokias pareigas. Įmonės vadovas negali būti tos įmonės vyriausioju buhalteriu (buhalteriu). Jeigu įmonės buhalterinę apskaitą tvarko įmonės apskaitos tarnyba (struktūrinis padalinys), įmonės vadovas negali būti šios tarnybos (struktūrinio padalinio) vadovu.

5. Įmonės vadovas negali būti ar tapti kito juridinio asmens valdymo organo nariu, vyriausioju buhalteriu (buhalteriu) ar buhalterinę apskaitą tvarkančios apskaitos tarnybos (struktūrinio padalinio) vadovu. Jeigu įmonės vadovu skiriamas asmuo, kuris yra kito juridinio asmens valdymo organo narys, vyriausiasis buhalteris (buhalteris) ar buhalterinę apskaitą tvarkančios apskaitos tarnybos (struktūrinio padalinio) vadovas, tai per 1 mėnesį po paskyrimo įmonės vadovu jis privalo atsistatydinti iš pareigų, kurias ėjo kitame juridiniame asmenyje. Įmonės vadovas, pažeidęs šioje dalyje nustatytą reikalavimą, įstatymų nustatyta tvarka atleidžiamas iš iki tol eitų įmonės vadovo pareigų.

6. Įmonės vadovas atsako už:

- 1) įmonės veiklos organizavimą;
- 2) pranešimą įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai apie įvykius, turinčius esminės reikšmės įmonės veiklai;
- 3) įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinio sudarymą ir jo pateikimą kartu su auditoriaus išvada bei audito ataskaita įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

4) įmonės veiklos ataskaitos pateikimą įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai;

- 5) įmonės duomenų ir dokumentų pateikimą juridinių asmenų registru;
- 6) viešos informacijos paskelbimą;
- 7) dokumentų ir kitos informacijos apie įmonę saugojimą;
- 8) įmonės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo įstatuose nustatyta tvarka ir sąlygomis;

9) kitus veiksmus, kuriuos įmonės vadovui nustato šis Įstatymas, kiti teisės aktai bei įmonės įstatai.

7. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai priėmus motyvuotą sprendimą atšaukti įmonės vadovą, su juo sudaryta darbo sutartis nutraukiama Darbo kodekso nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

8. Darbo ginčai tarp įmonės vadovo ir įmonės nagrinėjami teisme.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

9. Įmonės vadovas, nevykdantis arba netinkamai vykdančias pareigas, nurodytas Civiliniame kodekse, šiame ir kituose įstatymuose bei įstatuose, privalo padarytą žalą atlyginti įmonei visiškai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ĮMONĖS NUOSAVAS KAPITALAS, TURTAS IR PELNO PASKIRSTYMAS

12 straipsnis. Įmonės nuosavas kapitalas

1. Įmonės nuosavą kapitalą sudaro:

1) įmonės savininko kapitalas;

2) turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

3) privalomasis rezervas;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

4) perkainojimo rezervas (rezultatai);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

5) kiti rezervai;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

6) nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

2. Įmonės savininko kapitalą sudaro įmonės savininko jai perduoto turto, jei tai nėra turtas, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė ar dotacija, vertė.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

3. Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dydį sudaro turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, teisės aktų nustatyta tvarka perduoto įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti, vertė.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

4. Įmonėje turi būti sudaromas privalomasis rezervas. Privalomasis rezervas sudaromas iš įmonės paskirstytinojo pelno, taikant įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos nustatyto dydžio metinius atskaitymus. Atskaitymai į privalomąjį rezervą turi sudaryti ne mažiau kaip 1/20 paskirstytinojo pelno. Jie turi būti vykdomi tol, kol privalomojo rezervo dydis sudarys 1/10 savininko kapitalo vertės. Nustatytą dydį viršijanti privalomojo rezervo dalis gali būti perskirstyta skirstant įmonės pelną. Privalomasis rezervas naudojamas tik įmonės nuostoliams dengti. Padengus nuostolius, privalomojo rezervo dydis turi būti atkuriamas, laikantis šioje dalyje nustatytos tvarkos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

5. Perkainojimo rezervas (rezultatai) — tai įmonės nuosavo kapitalo pasikeitimas dėl ilgalaikio materialiojo turto ir finansinio turto perkainojimo. Perkainojimo rezervas mažinamas, kai perkainotas turtas nurašomas, nudėvimas, nukainojamas ar perleidžiamas kitiems asmenims. Perkainojimo rezervu negalima mažinti įmonės nuostolių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

6. Kiti rezervai sudaromi įstatuose nustatyta tvarka iš įmonės paskirstytinojo pelno, naudojami įmonės įstatuose nustatytiems tikslams ir naikinami įmonės įstatuose nustatyta tvarka. Šie rezervai gali būti sudaromi tik po to, kai yra atliktas šio straipsnio 4 dalyje nustatyto dydžio atskaitymas į privalomąjį rezervą. Skirstant finansinių metų pelną kiti nepanaudoti rezervai gali būti pervedami į paskirstytinąjį pelną (nuostolius).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

7. Įmonės turto vertės padidėjimas savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje registruojamas:

1) iš įmonės lėšų, tai yra iš nepaskirstytojo pelno (nuostolių) ir kitų rezervų (išskyrus privalomąjį rezervą) sukurto turto verte;

2) iš įmonės savininko turtui įsigyti, sukurti ar jo vertei padidinti skirtų lėšų sukurto turto verte;

3) įmonės savininko perduoto turto verte.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

13 straipsnis. Įmonės turtas

1. Įmonei įmonės savininko perduotas ir įmonės įgytas turtas nuosavybės teise priklauso įmonės savininkui.

2. Įmonei gali būti perduodamas bet koks įmonės savininko turtas, kurį pagal Valstybės ir

savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą galima perduoti įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti. Turtas perduodamas teisės aktų nustatyta tvarka, turto perdavimo akte nurodant jo balansinę vertę. Įmonės savininko perduotą turtą įmonė valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise įmonės įstatuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, nepažeisdama šio ir kitų įstatymų bei kitų asmenų teisių ir interesų.

3. Įmonei įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka gali būti skiriamos lėšos įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sprendimu. Sprendimą iš įmonės lėšų arba iš įmonei skirtų lėšų sukurtu turto verte registruoti įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalies padidėjimą priima Vyriausybė arba savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Iš įmonei skirtų lėšų sukurtas turtas laikomas dotacija, kai lėšos skiriamos infrastruktūrai įsigyti ar sukurti, taip pat įmonės valdomos infrastruktūros vertei padidinti, jeigu infrastruktūra, kuri būtų įsigyta, sukurta ar kurios vertė būtų padidinta, priskirtina turtui, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

5. Sprendime įmonei perduoti įmonės savininko turtą patikėjimo teise, jeigu perduodamas turtas nėra dotacija, turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas įmonės turto vertės padidėjimas. Įmonei perduodamas patikėjimo teise valdyti turtas laikytinas dotacija, jeigu šis turtas yra trumpalaikis. Sprendime dėl turto perdavimo patikėjimo teise turi būti nurodyta, kad turtas yra dotacija.

6. Dalis įmonės turto Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka gali būti perduota kitiems asmenims nuosavybės ar patikėjimo teise, jeigu įmonės išipareigojimai po įmonės turto sumažėjimo neviršytų 1/3 likusio įmonės savininko kapitalo. Vyriausybės ar savivaldybės tarybos sprendime perduoti įmonės turto dalį kitiems asmenims turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas įmonės turto vertės sumažėjimas.

7. Apie Vyriausybės ar savivaldybės tarybos sprendimą perduoti įmonės turto dalį įmonės vadovas per 30 dienų nuo sprendimo priėmimo turi viešai paskelbti įmonės įstatuose nurodytame dienraštyje arba raštu pranešti kiekvienam įmonės kreditoriui. Įmonė privalo suteikti papildomą prievolių įvykdymo užtikrinimą to pareikalavusiam kreditoriui, jeigu yra pagrindas manyti, kad prievolę įvykdyti bus sunkiau. Kreditorius reikalavimus gali pateikti ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo viešo paskelbimo apie sprendimą perduoti įmonės turto dalį dienos arba nuo rašytinio pranešimo įteikimo jam dienos.

8. Atlikus turto vertinimą, įmonės turtas apskaitoje turi būti registruojamas pagal turto būklę jo vertinimo dieną turto vertinimo ataskaitoje nurodyta verte.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

14 straipsnis. Įmonės finansinių ataskaitų rinkinys

1. Įmonės finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas buhalterinę apskaitą ir finansinę atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį ne vėliau kaip per 4 mėnesius, pasibaigus įmonės finansiniams metams, turi patvirtinti įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija.

3. Tvirtinamas tik audituotas metinių finansinių ataskaitų rinkinys.

4. Patvirtintas metinių finansinių ataskaitų rinkinys per 30 dienų nuo jo patvirtinimo dienos kartu su auditoriaus išvada ir audito ataskaita turi būti pateiktas Juridinių asmenų registrui.

5. Įmonės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys turi būti sudaromas per 25 dienas, pasibaigus įmonės finansinių metų ketvirčiui. Įmonės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius įmonės vadovas

pateikia valdybai ir įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); Žin., 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

15 straipsnis. Pelno (nuostolių) paskirstymas

1. Įmonės paskirstytinasis pelnas (nuostoliai) turi būti paskirstytas (paskirstyti) ne vėliau kaip per 4 mėnesius, pasibaigus įmonės finansiniams metams.

2. Įmonės vadovas turi parengti ir kartu su įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkiniu pateikti įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai tvirtinti sprendimo dėl įmonės paskirstytinojo pelno (nuostolių) paskirstymo projektą. Projekte turi būti nurodyta:

1) ankstesnių finansinių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje;

2) ataskaitinių finansinių metų grynas pelnas (nuostoliai);

3) pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas ataskaitinių finansinių metų pelnas (nuostoliai);

4) paskirstytinasis pelnas (nuostoliai) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje;

5) pervedimai iš rezervų;

6) paskirstytinasis pelnas (nuostoliai);

7) pelno dalis, skiriama į privalomąjį rezervą;

8) pelno dalis, skiriama į rezervus, naudojamus darbuotojų premijoms, socialiniams, kultūriniais ir panašioms tikslams;

9) pelno dalis, skiriama į kitus rezervus;

10) į valstybės ar savivaldybės biudžetą įmokama įmonės pelno įmoka;

11) nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai), perkeliamas (perkeliami) į kitus finansinius metus.

3. Į rezervus darbuotojų premijoms, socialiniams, kultūriniais ir panašioms tikslams gali būti skiriama ne daugiau kaip 1/10 paskirstytinojo pelno.

4. Įmonės paskirstytinąjį pelną (nuostolius) sudaro ataskaitinių finansinių metų pelno (nuostolių) ir ankstesnių finansinių metų nepaskirstytojo pelno (nuostolių) ataskaitinių finansinių metų pabaigoje bei pervedimų iš rezervų suma.

5. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija negali tvirtinti jai pateikto šio straipsnio 2 dalyje nurodyto sprendimo dėl įmonės paskirstytinojo pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, kuriame numatyta į valstybės ar savivaldybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka, jeigu tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

1) įmonė yra nemoki ar po į valstybės ar savivaldybės biudžetą sumokėtos pelno įmokos taptų nemoki;

2) paskirstytinojo pelno (nuostolių) suma yra neigiama (gauta nuostolių);

3) įmonės nuosavas kapitalas yra mažesnis arba įmokėjus į valstybės ar savivaldybės biudžetą ne mažesnę negu šio straipsnio 6 dalyje nustatyto dydžio įmonės pelno įmoką taptų mažesnis už įmonės savininko kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo sumą;

4) įmonės pajamų ir sąnaudų struktūrą ir pelno paskirstymą tiesiogiai reglamentuoja Europos Sąjungos teisės aktai.

6. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija privalo užtikrinti, kad iš įmonės paskirstytinojo pelno į valstybės ar savivaldybės biudžetą įmokama įmonės pelno įmoka būtų 50 procentų įmonės ataskaitinių finansinių metų pelno. Vyriausybė ar savivaldybės taryba ją nustatyta tvarka gali nustatyti mažesnę įmonės pelno įmoką, jeigu:

1) įmonės įgyvendina arba dalyvauja įgyvendinant Vyriausybės sprendimu pripažintą valstybei svarbų ekonominį projektą;

2) įmonės nuosavas kapitalas po į valstybės ar savivaldybės biudžetą sumokėtos įmonės pelno įmokos taptų mažesnis už įmonės savininko kapitalo, privalomojo rezervo ir perkainojimo rezervo sumą.

7. Įmonė pelno įmoką į valstybės ar savivaldybės biudžetą turi pervesti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo sprendimo paskirstyti pelną priėmimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

PENKTASIS SKIRSNIS ĮMONĖS VEIKLOS KONTROLĖ

16 straipsnis. Įmonės veiklos ataskaita

1. Įmonės vadovas turi parengti ir kartu su įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkiniu pateikti įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai ataskaitinių finansinių metų įmonės veiklos ataskaitą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

2. Įmonės veiklos ataskaitoje turi būti pateikiama įmonės veiklos per ataskaitinius finansinius metus apžvalga, informacija apie darbuotojų skaičiaus įmonėje pasikeitimą (naujų darbo vietų sukūrimą), apie įmonės turto padidėjimą arba sumažėjimą, nurodytos šio turto padidėjimo arba sumažėjimo priežastys, įmonės nuosavo kapitalo dydis ataskaitinių finansinių metų pradžioje ir pabaigoje, taip pat informacija apie įmonės filialus ir atstovybes bei svarbiausius įvykius įmonėje ataskaitiniais finansiniais metais.

3. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija turi teisę nustatyti papildomus informacijos, kuri turi būti pateikiama įmonės veiklos ataskaitoje, reikalavimus.

17 straipsnis. Įmonės auditas

1. Valstybės įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį turi patikrinti įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos parinktas auditorius ar audito įmonė. Auditorius ar audito įmonė parenkama Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Sutartis sudaroma tarp auditoriaus ar audito įmonės, įmonės ir įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos. Audito paslaugas apmoka įmonė.

2. Savivaldybės įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinį turi patikrinti savivaldybės kontrolės ir audito institucija. Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą atlikti tam tikros veiklos nepriklausomą auditą. Auditorius ar audito įmonė parenkama Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Sutartis sudaroma tarp auditoriaus ar audito įmonės, įmonės ir savivaldybės vykdomosios institucijos. Audito paslaugas apmoka įmonė.

3. Atlikus auditą, įmonei pateikiama auditoriaus išvada ir audito ataskaita.

4. Įmonės valstybinis veiklos auditas atliekamas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

5. Įmonės vidaus auditas atliekamas vadovaujantis vidaus auditą reglamentuojančiais teisės aktais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, *Žin.*, 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); *Žin.*, 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ĮMONĖS REORGANIZAVIMAS, PERTVARKYMAS IR LIKVIDAVIMAS

18 straipsnis. Įmonės reorganizavimas

1. Įmonė gali būti reorganizuojama Civilinio kodekso nustatytais jungimo bei skaidymo būdais.

2. Valstybės įmonės reorganizavimo procedūros gali būti pradėtos vykdyti tik Vyriausybei sutikus reorganizuoti įmonę, išskyrus atvejus, kai valstybės įmonei reorganizuoti priimamas atskiras įstatymas. Savivaldybės įmonės reorganizavimo procedūros gali būti pradėtos vykdyti tik savivaldybės tarybai sutikus reorganizuoti įmonę. Vyriausybės nutarime ar savivaldybės tarybos sprendime dėl sutikimo reorganizuoti įmonę, be kita ko, turi būti nurodyti reorganizavimo tikslai, reorganizavimo būdas, reorganizuojamos įmonės, reorganizavime dalyvaujančios įmonės, po reorganizavimo veiksiančios įmonės, kiekvienos po reorganizavimo veiksiančios įmonės numatomi veiklos tikslai ir įmonės savininko teisės bei pareigas įgyvendinanti institucija.

3. Reorganizuojamų ir reorganizavime dalyvaujančių įmonių vadovai įmonės reorganizavimo sąlygas parengia po to, kai Vyriausybė priima nutarimą ar savivaldybės taryba priima sprendimą sutikti reorganizuoti įmonę. Jeigu įmonėje sudaryta valdyba, reorganizavimo sąlygos turi būti suderintos su valdyba.

4. Reorganizuojant valstybės įmonę, reorganizavime gali dalyvauti tik valstybės įmonės.

5. Reorganizuojant savivaldybės įmonę, reorganizavime gali dalyvauti tik tos savivaldybės įmonės, kurių savininkė yra ta pati savivaldybė.

6. Reorganizuojama įmonė negali būti pertvarkoma.

7. Reorganizavimas laikomas baigtu, kai juridinių asmenų registre įregistruojamos po reorganizavimo sukurtos naujos įmonės ar įregistruojami tęsiančių veiklą įmonių pakeisti įstatai. Naujai kuriamoms įmonėms įregistruoti juridinių asmenų registrui vietoj teisės akto, kuriuo steigiamą įmonę, pateikiamas sprendimas dėl reorganizavimo ir reorganizavimo sąlygos. Įmonė, turėjusi reorganizavime dalyvaujančios įmonės statusą, jo netenka nuo reorganizavimo pabaigos.

19 straipsnis. Įmonės pertvarkymas

1. Įmonė gali būti pertvarkoma į šio straipsnio 2 dalyje nurodytų teisinių formų juridinius asmenis, jeigu visas jos prievoles galės perimti kitos teisinės formos juridinis asmuo, veiksiantis po pertvarkymo. Po pertvarkymo veikiančiam juridiniam asmeniui pereina visos pertvarkytosios įmonės teisės ir pareigos.

2. Įmonė gali būti pertvarkoma:

- 1) iš valstybės įmonės į savivaldybės įmonę;
- 2) iš savivaldybės įmonės į valstybės įmonę;
- 3) į biudžetinę įstaigą;
- 4) į akcinę bendrovę;
- 5) į uždarają akcinę bendrovę.

3. Sprendimą pertvarkyti įmonę priima įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatytas išimtis. Institucija, priėmusi sprendimą pertvarkyti įmonę, kartu tvirtina po pertvarkymo veiksiančio juridinio asmens įstatus (nuostatus). Sprendime pertvarkyti įmonę turi būti nurodyta:

1) teisės akto, kuriuo vadovaujamasi priimant sprendimą, numeris, pavadinimas, priėmimo ir įsigaliojimo datos;

2) juridinio asmens, į kurį pertvarkoma įmonė, teisinė forma, pavadinimas, buveinė, veiklos tikslai;

3) kokia teise (nuosavybės ar patikėjimo) įmonės turtą valdys, naudos ir juo disponuos juridinis asmuo, į kurį pertvarkoma įmonė.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

4. Apie priimtą sprendimą pertvarkyti įmonę įmonės vadovas turi pranešti juridinių asmenų registrui bei viešai paskelbti įstatų nustatyta tvarka ir įstatuose nurodytame dienraštyje tris kartus ne mažesniais kaip 30 dienų intervalais arba viešai paskelbti įstatuose nurodytame dienraštyje vieną kartą ir pranešti visiems įmonės kreditoriams raštu. Skelbime arba pranešime turi būti nurodyta:

- 1) įmonės pavadinimas;
- 2) įmonės buveinė;
- 3) įmonės kodas;
- 4) registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie pertvarkomą įmonę;
- 5) juridinio asmens, į kurį pertvarkoma įmonė, teisinė forma;
- 6) kur ir nuo kada galima susipažinti su juridinio asmens, kuris veiks po pertvarkymo, steigimo dokumentais ir pertvarkomos įmonės praėjusių 3 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkiniais.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); Žin., 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

5. Nuo sprendimo pertvarkyti įmonę priėmimo dienos įmonė įgyja pertvarkomos įmonės statusą.

6. Pertvarkymas laikomas baigtu ir įmonė netenka pertvarkomos įmonės statuso nuo juridinio asmens, kuris veiks po pertvarkymo, įstatų (nuostatų) įregistravimo juridinių asmenų registre.

20 straipsnis. Valstybės įmonės pertvarkymas į savivaldybės įmonę

1. Sprendimas pertvarkyti valstybės įmonę į savivaldybės įmonę gali būti priimamas, kai yra Vyriausybės nutarimas perduoti ir savivaldybės tarybos sprendimas perimti valstybės įmonei patikėjimo teise priklausančią turtą savivaldybės nuosavybėn, išskyrus atvejus, kai valstybės įmonei pertvarkyti į savivaldybės įmonę priimamas atskiras įstatymas.

2. Savivaldybės taryba, priimdama sprendimą perimti turtą savivaldybės nuosavybėn, kartu įgalioja savivaldybės valdymo instituciją atlikti visus su šiuo sprendimu susijusius veiksmus.

21 straipsnis. Savivaldybės įmonės pertvarkymas į valstybės įmonę

1. Sprendimas pertvarkyti savivaldybės įmonę į valstybės įmonę gali būti priimamas, kai yra savivaldybės tarybos sprendimas perduoti ir Vyriausybės nutarimas perimti savivaldybės įmonei patikėjimo teise priklausančią turtą valstybės nuosavybėn.

2. Vyriausybė, priimdama nutarimą perimti turtą valstybės nuosavybėn, kartu įgalioja valstybės valdymo instituciją įgyvendinti šios valstybės įmonės savininko teises ir pareigas.

22 straipsnis. Įmonės pertvarkymas į biudžetinę įstaigą

1. Įmonė, kurios turimų piniginių lėšų pakanka jos įsipareigojimams įvykdyti, gali būti pertvarkoma į biudžetinę įstaigą.

2. Valstybės įmonė gali būti pertvarkoma į biudžetinę įstaigą, išlaikomą iš Lietuvos valstybės biudžeto. Savivaldybės įmonė gali būti pertvarkoma į biudžetinę įstaigą, išlaikomą iš savivaldybės biudžeto.

3. Sprendimą pertvarkyti valstybės įmonę į biudžetinę įstaigą priima Vyriausybė. Sprendimą pertvarkyti savivaldybės įmonę į biudžetinę įstaigą priima savivaldybės taryba.

23 straipsnis. Įmonės pertvarkymas į akcinę bendrovę arba uždarąją akcinę bendrovę

1. Įmonė gali būti pertvarkoma į akcinę bendrovę, jeigu įmonės savininko kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo (rezultatų) ir kitų rezervų, išskyrus rezervus, nurodytus šio Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 7 punkte, bei nepaskirstytojo pelno (nuostolių) suma yra ne mažesnė nei Akcinių bendrovių įstatyme akcinėms bendrovėms nustatytas minimalus įstatinis kapitalas.

2. Įmonė gali būti pertvarkoma į uždarąją akcinę bendrovę, jeigu įmonės savininko kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo (rezultatų) ir kitų rezervų, išskyrus rezervus, nurodytus šio Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 7 punkte, bei nepaskirstytojo pelno (nuostolių) suma yra ne

mažesnė nei Akcinių bendrovių įstatyme uždarosioms akcinėms bendrovėms nustatytas minimalus įstatinis kapitalas.

3. Iki sprendimo pertvarkyti įmonę į akcinę bendrovę arba uždarąją akcinę bendrovę priėmimo įmonės turtas, išskyrus turtą, kuris gali būti tik valstybės nuosavybė, turi būti įvertintas nepriklausomo turto vertintojo teisės aktu, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka. Turto vertinimo ataskaita turi atitikti Akcinių bendrovių įstatymo nepiniginio įnašo vertinimui nustatytus reikalavimus. Pertvarkant įmonę į akcinę bendrovę, turto vertinimo ataskaita turi būti pateikta juridinių asmenų registrai.

4. Sprendimas pertvarkyti valstybės įmonę į akcinę bendrovę arba uždarąją akcinę bendrovę gali būti priimamas, kai yra Vyriausybės sutikimas pertvarkyti valstybės įmonę, išskyrus atvejus, kai valstybės įmonei pertvarkyti į akcinę bendrovę ar uždarąją akcinę bendrovę priimamas atskiras įstatymas.

5. Sprendimas pertvarkyti savivaldybės įmonę į akcinę bendrovę arba uždarąją akcinę bendrovę gali būti priimamas, kai yra savivaldybės tarybos sutikimas pertvarkyti savivaldybės įmonę.

6. Sprendime pertvarkyti įmonę į akcinę bendrovę ar uždarąją akcinę bendrovę, be šio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, taip pat turi būti:

1) nurodyta įvertinto įmonės turto vertė, kuri turi atitikti turto vertinimo ataskaitoje nurodytą turto vertę;

2) nurodytas po pertvarkymo veiksiančios akcinės bendrovės arba uždarosios akcinės bendrovės įstatinio kapitalo dydis, akcijų skaičius, akcijų nominali vertė. Visos akcijos turi būti paprastosios vardinės akcijos. Akcijų nominalių verčių suma turi atitikti įmonės savininko kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo (rezultatų) ir kitų rezervų, išskyrus rezervus, nurodytus šio Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 7 punkte, bei nepaskirstytojo pelno (nuostolių) sumą;

3) nustatyta pertvarkomos įmonės valdymo organų kompetencija pertvarkymo laikotarpiu, jei ji skiriasi nuo kompetencijos, nustatytos šios įmonės įstatuose.

7. Įmonės savininko turtas, patikėjimo teise įmonės gautas po to, kai buvo priimtas sprendimas pertvarkyti įmonę į akcinę bendrovę ar uždarąją akcinę bendrovę, turi būti teisės aktu, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka įvertintas nepriklausomo turto vertintojo, jei sprendime perduoti įmonei turtą nurodyta, kad įmonės turto vertės padidėjimas turi būti registruojamas įmonės savininko kapitalo dalyje. Turtas turi būti įvertintas iki akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės, veiksiančios po pertvarkymo, įstatų pateikimo juridinių asmenų registrai. Turto vertinimo ataskaita turi atitikti Akcinių bendrovių įstatymo nustatytus nepiniginio įnašo vertinimo reikalavimus. Pertvarkant įmonę į akcinę bendrovę, ši turto vertinimo ataskaita turi būti pateikta juridinių asmenų registrai kartu su šio straipsnio 3 dalyje nurodyta vertinimo ataskaita.

8. Sprendimas pertvarkyti įmonę turi būti patikslintas, jei iki akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės, veiksiančios po pertvarkymo, įstatų įregistravimo juridinių asmenų registre pasikeitė įmonės savininko kapitalas, privalomasis rezervas, perkainojimo rezervas (rezultatai) ir kiti rezervai, išskyrus rezervus, nurodytus šio Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 7 punkte, bei nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai). Paaiškėjus, kad reikalavimas dėl įstatinio kapitalo dydžio, nustatytas šio straipsnio 1 ar 2 dalyje, patikslinus sprendimą, nėra įvykdomas, sprendimas pertvarkyti įmonę atšaukiamas. Sprendimą tikslina arba atšaukia įmonės savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija, išskyrus atvejus, kai valstybės įmonei pertvarkyti į akcinę bendrovę ar uždarąją akcinę bendrovę priimamas atskiras įstatymas. Nuo sprendimo pertvarkyti įmonę atšaukimo įmonė netenka pertvarkomos įmonės statuso.

9. Patikslinus sprendimą, taip pat turi būti patikslinti po pertvarkymo veiksiančios akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės įstatai, patikslintas įstatinio kapitalo dydis, akcijų skaičius ir akcijų nominali vertė.

10. Įmonės vadovas apie patikslintą ar atšauktą sprendimą pertvarkyti įmonę turi pranešti juridinių asmenų registrai, vieną kartą viešai paskelbti įstatuose nurodytame dienraštyje ir visiems

įmonės kreditoriams pranešti raštu. Patikslinus sprendimą, kartu su pranešimu juridinių asmenų registru pateikiamas visas patikslinto sprendimo pertvarkyti įmonę tekstas. Skelbime arba pranešime, be šio Įstatymo 19 straipsnio 4 dalies 1–4 punktuose nustatytų reikalavimų, taip pat turi būti nurodyta priežastis, dėl kurios sprendimas pertvarkyti įmonę patikslintas ar atšauktas.

11. Iki įmonės pertvarkymo pabaigos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka turi būti priimtas sprendimas dėl turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė.

12. Pertvarkius valstybės įmonę į akcinę bendrovę arba uždaryją akcinę bendrovę, visų akcijų savininkė yra valstybė.

13. Pertvarkius savivaldybės įmonę į akcinę bendrovę arba uždaryją akcinę bendrovę, visų akcijų savininkė yra savivaldybė.

14. Po pertvarkymo veiksiančios akcinės bendrovės arba uždarosios akcinės bendrovės įstatus patvirtinusi valstybės ar savivaldybės institucija tampa valstybei arba savivaldybei nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); *Žin.*, 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

24 straipsnis. Įmonės likvidavimas

1. Įmonė gali būti likviduojama Civilinio kodekso nustatytais juridinių asmenų likvidavimo pagrindais.

2. Įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija priimti sprendimą likviduoti įmonę gali tik po to, kai yra Vyriausybės nutarimas nutraukti valstybės įmonės veiklą arba savivaldybės tarybos sprendimas nutraukti savivaldybės įmonės veiklą.

3. Sprendimą likviduoti įmonę priėmusi įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija, teismas arba juridinių asmenų registro tvarkytojas, kai jų iniciatyva teismas priima sprendimą likviduoti įmonę, privalo paskirti likvidatorių. Nuo likvidatoriaus paskyrimo įmonės valdymo organai netenka savo įgaliojimų.

4. Jei įmonė įsteigta ribotam laikui, likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki nustatyto laikotarpio pabaigos, įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija privalo paskirti likvidatorių arba priimti sprendimą pratęsti veiklos laikotarpį ir pakeisti įmonės įstatus. Jeigu šio Įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nurodytame teisės akte yra nustatytas laikotarpis, kuriam steigiamą įmonę, sprendimas pratęsti šį valstybės įmonės veiklos laikotarpį gali būti priimamas gavus išankstinį Vyriausybės sutikimą, savivaldybės įmonės – gavus išankstinį savivaldybės tarybos sutikimą.

5. Jei įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija nepriima sprendimo pratęsti įmonės veiklos laikotarpį ir nepaskiria likvidatoriaus, įmonės vadovas ar juridinių asmenų registro tvarkytojas turi teisę kreiptis į teismą, kad šis paskirtų likvidatorių.

6. Jei įmonės likvidavimo pagrindas yra teismo ar kreditorių susirinkimo sprendimas likviduoti bankrutavusią įmonę, ji likviduojama Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka.

7. Apie sprendimą likviduoti įmonę turi būti viešai paskelbta įstatuose nustatyta tvarka ir įstatuose nurodytame dienraštyje tris kartus ne mažesniais kaip 30 dienų intervalais arba viešai paskelbta vieną kartą įstatuose nurodytame dienraštyje ir pranešta visiems kreditoriams raštu. Skelbime arba pranešime turi būti nurodyta:

- 1) įmonės pavadinimas;
- 2) įmonės buveinė;
- 3) įmonės kodas;
- 4) registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie likviduojamą įmonę;
- 5) sprendimo likviduoti įmonę priėmimo diena.

8. Apie likvidavimą pranešama juridinių asmenų registru teisės aktų nustatyta tvarka ne vėliau kaip pirmą viešo paskelbimo dieną. Nuo sprendimo likviduoti įmonę priėmimo įmonė įgyja

likviduojamos įmonės statusą, o jo netenka įmonę likvidavus ar įstatymų nustatytais atvejais atšaukus sprendimą ją likviduoti. Likvidavimo atšaukimą patvirtinantis dokumentas turi būti pateiktas juridinių asmenų registrai.

9. Likviduojamos įmonės kreditorių reikalavimai tenkinami įstatymų nustatyta tvarka. Patenkinus visus likviduojamos valstybės įmonės kreditorių reikalavimus, likęs turtas perduodamas valstybės įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai, jeigu Vyriausybė nenutaria kitaip. Patenkinus visus likviduojamos savivaldybės įmonės kreditorių reikalavimus, likęs turtas savivaldybės tarybos sprendimu perduodamas kitiems savivaldybės administravimo subjektams.

25 straipsnis. Likvidatoriaus kompetencija

1. Likvidatorius turi įmonės valdymo organų teises ir pareigas nuo jo paskyrimo dienos.
2. Be kitų šiame Įstatyme ir Civiliniame kodekse nustatytų pareigų, likvidatorius privalo:
 - 1) pranešti juridinių asmenų registrai apie sprendimą likviduoti įmonę, pateikti sprendimą patvirtinantį dokumentą ir pranešti duomenis apie likvidatorių;
 - 2) sudaryti likvidavimo laikotarpio pradžios įmonės balansą;
 - 3) baigti vykdyti įmonės prievolės, atsiskaityti su likviduojamos įmonės kreditoriais;
 - 4) pareikšti reikalavimus įmonės skolininkams;
 - 5) perduoti likusį įmonės turtą šio Įstatymo nustatyta tvarka;
 - 6) sudaryti įmonės likvidavimo aktą;
 - 7) perduoti dokumentus saugoti Archyvų įstatymo nustatyta tvarka;
 - 8) pateikti juridinių asmenų registrai įmonės likvidavimo aktą bei kitus teisės aktų nustatytus dokumentus, reikalingus likviduotai įmonei išregistruoti.

SEPTINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Įsigaliojus šiam Įstatymui, institucijos, iki šio Įstatymo įsigaliojimo vykdžiusios įmonių steigėjo funkcijas, įgyvendina šių įmonių savininko teises ir pareigas.
2. Šio Įstatymo nustatyti reikalavimai gauti Vyriausybės sutikimą priimant šiame Įstatyme nurodytus sprendimus Lietuvos Respublikos Seimui ir Lietuvos bankui netaikomi. Lietuvos bankui taip pat netaikoma šio Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostata skirti į valdybą (jeigu valdyba sudaroma) valstybės tarnautojus.
3. Iki 2004 m. gruodžio 31 d. už kapitalo naudojimą įmonė moka palūkanas iš pelno. Valstybės įmonė moka palūkanas į valstybės biudžetą. Valstybės įmonių mokamų palūkanų dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Savivaldybės įmonė moka palūkanas į savivaldybės biudžetą. Savivaldybės įmonės mokamų palūkanų dydį ir mokėjimo tvarką nustato savivaldybės taryba.
4. Šio Įstatymo nustatytos normos dėl įmonių registravimo juridinių asmenų registre įsigalioja nuo juridinių asmenų registro veiklos pradžios.
5. Iki juridinių asmenų registro veiklos pradžios:
 - 1) įmonės, jų filialai ir atstovybės bei jų dokumentai ir duomenys registruojami ir kaupiami įmonių rejestre;
 - 2) dokumentai, kurie šio Įstatymo nustatyta tvarka turi būti pateikti juridinių asmenų registrai, pateikiami įmonių rejestro tvarkytojui.
6. Nuo juridinių asmenų registro veiklos pradžios įmonių rejestre įregistruotos įmonės laikomos įregistruotomis juridinių asmenų registre.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-866](#), 1995-04-27, Žin., 1995, Nr. 36-888 (1995-05-03), i. k. 0951010ISTA000I-866
Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1403](#), 1996-06-25, Žin., 1996, Nr. 64-1508 (1996-07-05), i. k. 0961010ISTA00I-1403
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 3, 4 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-377](#), 1997-07-02, Žin., 1997, Nr. 69-1738 (1997-07-23), i. k. 0971010ISTAVIII-377
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 ir 21 straipsnių papildymo įstatymas
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-566](#), 1997-12-09, Žin., 1997, Nr. 117-3006 (1997-12-24), i. k. 0971010ISTAVIII-566
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymas
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-648](#), 1998-03-03, Žin., 1998, Nr. 26-671 (1998-03-18), i. k. 0981010ISTAVIII-648
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 3, 9, 10, 11, 16, 18, 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1264](#), 1999-06-24, Žin., 1999, Nr. 60-1956 (1999-07-09), i. k. 0991010ISTAIIII-1264
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 5, 11, 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1571](#), 2000-03-16, Žin., 2000, Nr. 28-761 (2000-04-05), i. k. 1001010ISTAIIII-1571
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 3, 11 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas
8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1616](#), 2000-04-11, Žin., 2000, Nr. 34-956 (2000-04-26), i. k. 1001010ISTAIIII-1616
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas
9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1658](#), 2000-05-02, Žin., 2000, Nr. 42-1186 (2000-05-24), i. k. 1001010ISTAIIII-1658
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 19 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas
10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1920](#), 2000-09-12, Žin., 2000, Nr. 83-2512 (2000-10-04), i. k. 1001010ISTAIIII-1920
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymas
11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1895](#), 2003-12-16, Žin., 2004, Nr. 4-24 (2004-01-07), i. k. 1031010ISTA0IX-1895
Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-353](#), 2005-09-29, Žin., 2005, Nr. 122-4360 (2005-10-13); Žin., 2005, Nr. 127-0 (2005-10-27), i. k. 1051010ISTA000X-353

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4, 11, 12, 13, 15, 19, 23 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-605](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-16 (2010-01-05), i. k. 1091010ISTA00XI-605

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4, 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1752](#), 2011-12-01, Žin., 2011, Nr. 150-7051 (2011-12-08); Žin., 2012, Nr. 20-0 (2012-02-14), i. k. 1111010ISTA0XI-1752

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas